

κατασκευασμένος κατὰ τὸ χειρότερο κ' ἐπικινδυνότερο σύστημα—οὔτε καὶ ζήτησιν με ποιους ὄρους κατασκευάστηκε—ἢ γιὰ νὰ μιλήσω γιὰ τὴ σύμβαση τῶν Τράμ καὶ γιὰ τέτοια ζητήματα: ποῦ ὅμως νὰ βλέπω στρατὸ καὶ στόλο γκρεμισμένο, δικαιοσύνη φοβίμη, ἀσφάλεια τενεκαδένια, λαὸ κακομοιριασμένο, διαφθαρμένο, ἀγράμματο, ἀφροῦ ἔχει σχολεία καὶ δασκάλους γιὰ τὸ διάβολο, Κράτος σαπισμένο πέρα πέρα. Οἱ ὑπουργοὶ μας ἡμᾶς μπορεῖ νὰ μὴν κλέβουν οἱ ἴδιοι ἀπ' τὸν προϋπολογισμὸ ὅπως οἱ ἀρμόδιοι τοῦ τουρκικοῦ γιοφουριού, ἀφροῦ οὔτε ὁ Σκουζὴς, οὔτε ὁ Σιμόπουλος ἔχουν ἀνάγκη νὰ κλέψουν, κλέφτες ὅμως θὰ τοὺς πῶμε, ὅταν κάνουν χάρες στοὺς φίλους τῶν ζημιώνοντας τὸ δημόσιο, κλέφτες ὅταν διορίζουν ἀργομισθοὺς, ἐνῶ ἀπ' τὴν ἄλλη λένε δὲν ἔχουνε χρήματα γιὰ ὅσο θέμε στρατὸ (γιατὶ δὲ δημεύουνε τὰ μοναστήρια κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς φιληνάδας μας Ρουμανίας);, κλέφτες ὅταν, ἐνῶ φορολογουῖνε ἴσα μὲ τὸ κόκκαλο τὸν κόσμο, δὲν τοῦ δίνου καμιά δικαιοσύνη καὶ ἀσφάλεια, κλέφτες καὶ δολοφόνοι, ὅταν γιὰ νὰ μὴν ταραξοῦν τὴν ἡσυχία τῶν προκομένων μεγάλων βαθμοφόρων τοῦ ψευδοστρατοῦ μας, δὲν φωνάζουν ἕναν ἕξνον ὄργανωτὴ μὲ γερὴ γροθιά νῆρθη νὰ μᾶς φρειάσῃ στρατὸ, ὅπως τὸ ζητάει τόσο καιρὸ τώρα ἡ «Ἀκρόπολη», κλέφτες καὶ δολοφόνοι γιὰ χίλια δυὸ πράματα.

Κι αὐτὲς οἱ κλεψιὲς εἶναι ποὺ μᾶς σκοτώνουν ὡς Κράτος καὶ μᾶς καταχωνιάζουν ὡς ἔθνος, ποὺ παραδίδουν τὴν Ἑλληνικὴ Μακεδονία στοὺς Βουργάρους, γιατί οἱ ἄλλες, σὲ Τράμ καὶ σὲ σύμβασες, μπορεῖ νὰ πῆ κάνας ἔξυπνος πὼς γίνονται καὶ στὴ Παρίσι. Ναι, γίνονται: καὶ στὸ Παρίσι κλεψιὲς καὶ καταχρησες, μὰ δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχουν ἐκεῖ βουλιачτῆδες ποὺ διορίζουν ἀργομισθοὺς, ποὺ γλυτώνουν λαθρεμπόρους, ποὺ ἐξαιροῦν ἀπ' τὸ στρατὸ, μὰ ἐκεῖ ὑπάρχει Ἐκπαίδευση, ἐκεῖ ἔχουνε Δικαιοσύνη καὶ ἀσφάλεια, ἐκεῖ ἀνθεὶ ἡ Γεωργία κ' ἡ Βιομηχανία, ἐκεῖ ὁ γεωργὸς καὶ ὁ ἀμπελοργὸς ἔχει δίπλα του κ' ἕνα χημεῖο κ' ἕνα σταθμὸ γεωργικὸ, γιὰ νὰ πᾶν νὰ κἀνὴ χάρισμα τὴν ἀνακλυσθὴν τῶν χωμάτων τοῦ χωραφιοῦ του καὶ τοῦ ἀμπελιοῦ του, νὰ ζητήσῃ συμβουλὲς τί θὰ φυτέψῃ καὶ τί θὰ κἀνὴ νὰ καλύτερίψῃ καὶ νὰ πληθύνῃ τὸ πρᾶμα του, μὰ ἐκεῖ ἔκαναν, θαρρῶ, καὶ διατηροῦνε στρατὸ καὶ στόλο. Ἐμεῖς αὐτὰ βέβαια δὲν μποροῦμε νὰ τᾶχουμε τέλεια καὶ γερὰ σὰν τοὺς Γάλλους. Μὰ γιατί νᾶχουμε τὰ βουλευτικὰ χάλια, τᾶλλα τὰ χάλια τὰ ρωμαϊκά; Γιὰ

νὰ φορᾶν ὁ Σκουζὴς ψηλὸ καπέλλο; ἢ γιὰ νὰ περισπάται ὁ μακρὸς ὁ Θεοτόκης καὶ ὁ πεῖο μακρὸς ὁ Καραπάνος; Ποῦ καταστήσαμε, ἀλήθεια! Κι ἀκόμη ποῦ θὰ καταστήσουμε ὅσο πουλοῦμε καὶ ἀγοράζουμε ψήφους καὶ τὸ τέτιο παζάρι εἶναι ἡ μοναχὴ φρενιτὶδα τῶν κυβερνητῶν μας!

Λ. Π.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΙΑΜΒΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΥΣ

Στὸν κ. Δ. Π. Ταγκόπουλο

*Ὁ Παρθενώνας ὁ λευκός,
Τὰ λευκὰ τὰ ρημάδια,
Μαῦρα μπροστὰ μου ὑψώνονται
Στῆς νυχτιᾶς τὰ σκοτάδια.*

*Καὶ σιούρανοῦ τὴν πλατωσιὰ
Κάθε τρομόσβυστο ἄστρο
Κ' ἕνα καντήλι νεκρικὸ
Στὸ πεδαμένο κάστρο.*

*Κάστρο, κοιμάσαι τὴν ἀυγὴ
Τάχα θι βροῆς τὸν ἔσπνο;
Ὀμίμ' πάντα θὰ σέρονσαι
Νύχτα κ' ἀυγὴ σὶν ὄπνο!*

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ἡ πένη. Μὰ ποῦντες;**Τὸ παράθυρο.** Νά, ἐκεῖ κάτω τὸν βλέπω, στὸ περιβόλι, καὶ ὄλο σκαλιζει.**Τὸ χαρτί.** Μούχλιασα καὶ πῆγα. Μίσα στὰ φύλλα μου πηγαίνονται κάτι μαμπούνια μικρὰ μικρὰ κιτρινωπά, ποὺ λὲς καὶ παίζου ἀπάνω μου κυνηγώματα.**Τὸ μελίκι.** Φρίκη! πᾶν νὰ σκάσω. Στέγνωσα καὶ κόλλησα στοῦ καλαμαριοῦ τὸν πάτο, σὰν πύσσα σὲ κρυωμένο καζάνι.**Ἡ πένη.** Ἄχ, πὲς του νένιθ. Πεθαίνουμε. Ἐγώσκα καὶ πῆγα. Μὰ τί κάθεται καὶ σκαλιζει ἐκεῖ κάτω;**Τὸ παράθυρο.** Νά, λουλούδια, φράουλες, κουκιά, μπιζέλια...**Ἡ πένη.** Κύριε ἐλήθον! Τὰ λουλούδια πιά, ὑπομονή. Τάγαποῦσε πάντα. Ἀμὶ τὰ λάχανα;... **Τὸ παράθυρο.** Καὶ κάπου κάπου μουρμουρίζει μοναχὸς του.**Ἡ πένη.** Τί λέει; Νὰ μᾶς θυμᾶται ἀραγες;**Τὸ παράθυρο.** Τώρα ποῦρχονται νὰ μ'ἀνοιξοῦνε, θὰ μπορεῖτε νὰ τὸν ἀκοῦσα.**Ὁ Γραφιάς.** Ποίημα, πῆγμα, μονάχο! Ζωντάνο ποίημα, μὲ κάλλος ποὺ ἴνας Ὅμηρος δὲν τόφτασε. Ἀπὸ τὴν καλλίτερή μου τραταφυλλιά.**Ἡ κοριὰ.** Ἄς εἶμαι καλὰ ἢ ἀφεντιὰ μου.**Ὁ Γραφιάς.** Ναι, ἄλλο μυστήριο καὶ αὐτό. Ἐδῶ κ' ἡ σαπίλλα ὁμορφιὲς βγαζει. Ἐκεῖ ἀπάνω δὲν κατάφερα καὶ τίποτις ἀπὸ τὴ σπιλλά.**Ἡ πένη.** Λάθος ἔχει, λάθος ἔχει. Ἄς ἔρθῃ, καὶ νὰ δῇ. Χὰ, χὰ, χὰ, χὰ!! Τρελλάθηκε.**Τὰ ρόδα καὶ μῆλα τοῦ Ψυχάρη.** Σὰ νὰ μὴ θυμᾶται τί μᾶς εἴρηψ' ἡμᾶς.**Ἡ Τουρκοναία τοῦ Σάθα.** Ἄς γελάσουμε. Δὲν τοῦ σῶνω ἐγώ, φαίνεται.**Ἑλληνικὲς ἐφημερίδες.** Μὰ δὲν ἔχει μαθὲς γιὰ μᾶς μύτη αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος;**Ὁ Γραφιάς.** Τί ναι ποὺ φωνάζουν αὐτοὶ ἐκεῖ ἀπάνω;**Ἡ πένη.** Σὰς ἔκουσε καὶ στενοχωρήθηκε, φαίνεται. Σὰ νὰ μετανοιώσει.**Τὰ βιβλία.** Αὐτὸς νὰ μετανοιώσει; Φιλοδοξία τί θὰ πῆ δὲν τὸ ξέρει. Χαμένος ἄνθρωπος. Δὲν τὸν ἀναφέρει πιά μήτε ἕνας παλιὸς του φίλος στ' Ἀγγλικὸ βιβλίο ποὺ ὑπαγόρεψε πέρσι πρόπερσι, καὶ ὡς τόσο αὐτὸς, ταῦτί του δὲ δρᾶνει...**Ὁ Γραφιάς.** Φωνάζετε, φωνάζετ' ἐσεῖς. Σὰς ἔχω χάρη νὰ μοῦ κάμετε ἕνα ἔργο σὰν καὶ αὐτό. Ποῦ νὰ διαβάσετε κιόλας, σὰν ποὺ τὸ διαβᾶω ἐγώ μὴν ὦρα τώρα. Ποῦ νὰ μυρίζῃ καὶ σὰ μαραθῆ, ποὺ νὰ γίνετα; καὶ ροδοζάχαρη ὕστερα ὕστερα...(Σηκώνεται καὶ περπατεῖ ἀνάμεσα στὶς πρασιές). Τρέλλα τοὺς ἐπίασε, μὰ τὸ ναι, αὐτοῦ ποὺ γράφουνε ρωμαϊκά, ἄς ἀφήσοῦμε πιά τοὺς ἄλλους τοὺς πῖο τρελλοὺς. Μὰ δὲ σὰς διαβάζουνε, μπρὲ βλοχημίνοι, τὸ καταλάβετε πὼς δὲ σὰς διαβάζου;... Καὶ νὰ δῆς πὼς πλερώνουν κιόλας ἴδιοι τοὺς ἀντίς νὰ πλερώνονται... **Κωμωδία.** (Σκύβει, κόβει ἕνα φράουλο, καὶ τὸ τρώει!). Ἐγὼ τοῦλάχιστο τρώω ἕνα φρούτο.**Ἑλληνικὲς ἐφημερίδες.** Νά ἄνθρωπος γιὰ ἰντερβιού.**Ἡ πένη.** Φωνάζε τον τὸ λοιπὸ, νὰ ξεσκουριάσοῦμε...

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟ ΕΙΝΟΡΟ *

Μιὰ βολὰ κ' ἕναν καιρὸ ἕνας πατέρας εἶχε ἕνα παιδί. Τὸ παιδί εἶδ' ἕνα εἰνορο. Μαναχὰ δὲν ἤθελε νὰ τὸ εἶπει κανενοῦ. Πὲς μου το ἕμένα, τοῦ λέει ὁ πατέρα του. Δὲ σ' τὸ λέω. Πὲς μου το θὰ σὲ βαρίσω. Δὲ σ' τὸ λέω. Τὸ πιάνει καὶ μὲ τὸ ζύλο: νὰ ἰσοῦ ποὺ δὲν τὸ λές. Αὐτὸ σκούζοντας πᾶνει στὴ μάννα του. Τί ἔχεις ποὺ κλαίς; τοῦ λέει κείνη. Μὲ βαρεῖ ὁ πατέρας.—Γιατί; Εἶδα ἕνα εἰνορο καὶ δὲν τοῦ τὸ λέω.—Γιατί δὲν τοῦ τὸ λές;—Ἐτσι δὲν τοῦ τὸ λέω. Πὲς μου το ἕμένα, ἀδά.—Δὲ σ' τὸ

* Κοίταξε νὰ κρατήσω τὸ γλωσσικὸ ἴδιωμα τοῦ τόπου καὶ τὴν πῖο ἀπλὴ λαϊκὴ φόρμα ποὺ ταιριάζει στὰ παραμῦθια: γιὰτί οὕτως, κατὰ τὴ γνώμη μου, ἔχουνε λαογραφικὴ καὶ κατόπι γλωσσικὴ σημασία.

λέω καὶ εἶνα. Νὰ ἰσοῦ ποὺ δὲν τὸ λές, καὶ τὸ δέρει καὶ αὐτὴ. Κεῖνο τρέχει, φεύγει σκούζοντας ὅξω ἀπὸ τὸ χωριό. Στὸ βουνὸ βρίσκει ἕναν πιστικό. Τὸ γλέπει ποὺ σκούζει καὶ τὸ ρωτᾶει: Τί ἔχεις; Μ' εἶδεις ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μάννα μου.—Γιατί;—Εἶδα ἕνα εἰνορο καὶ δὲ τσοῖ τὸ εἶπα.—Πὲς μου το μένα τότες. Δὲν τὸ λέω. Τοῦ δίνει καὶ ὁ πιστικὸς κάμποσες μὲ τὸν κλίτσο καὶ τὸ διώχνει σκούζοντας. Στὸ δρόμο τ' ἀντίκρυσε ὁ βασιλιάς κείνου τοῦ τόπου καὶ σὰν τὸ εἶδε πόσκουζε, τὸ ρώτησε νὰ μάθει τὴν αἰτία. Τὰ ἴδια καὶ μὲ τὸ βασιλιά, δὲν τοῦ εἶπε τὸ εἰνορο. Προσταζει ὁ βασιλιάς τὰ παλληκάρια καὶ τὸ δένουν, τὸ δέρουν καὶ τὸ βάνουν στὴ φυλακή. Ἐκεῖ μέσα ἤγλεπε λογιῶν λογιῶν κόσμο, καμιά βολὰ ἤρχονταν κ' ἡ βασιλοπούλα καὶ σεργιάνιζε.

1) βασιλιάς τοῦ ἄλλουνοῦ τοῦ τόπου τὸν ζήλευε τούτονε κ' ἤθελε μὲ πάσα τρόπο νὰ κάμει πόλεμο γιὰ νὰ τὸν χαλάσει. Μαναχὰ δὲν ἤβρισκε καμιά ἀφορμή. Μιὰ μέρα τοῦ στέλλει δυὸ γκαμήλες ποὺ εἶταν ἕνα κ' οἱ δυὸ στὴν τρίχα καὶ στὸ μπόϊ καὶ στὸ περβάτημα καὶ σ' ὄλα. Δὲν παράλαζε ἡ μιὰν τὴν ἄλλη ἴτσιου. Καὶ τοῦ λέει τοῦ βασιλιά: νὰ μοῦ γνωρίσεις ἀπὸ ταύτες τσοῖ δυὸ ποιά εἶν' ἡ μάννα, ποιά εἶν' ἡ τσοιούπρα, ἀλλοιῶς θαλά-

χοῦμε πόλεμο. Τὶς κοιτάει ὁ βασιλιάς, ὁμοῖες κ' οἱ δυὸ δὲν παράλαζαν οὔτε τρίχα. Φωνάζει τοὺς ἀλμπάνηδες τοῦ ντουνιά, κανίνας δὲν μπόρεγε νὰ τὶς ξεχωρίσει ποιά εἶν' ἡ μάννα, ποιά εἶν' ἡ τσοιούπρα. Κι ὄλο τὸ παλάτι εἶταν συλλοισμένο καὶ λυπημένο. Τὸ παιδί ποὺ εἶταν στὴ φυλακὴ μιὰ μέρα εἶδε τὴ βασιλοπούλα λυπημένη καὶ μὲ κρεμασμένα μούτρα, τὴ ρώτησε τί ἔχει καὶ κείνη τοῦ μολόπασε τὸ καὶ τὸ μὲ τὸν ἄλλον τὸ βασιλιά. Νὰ σοῦ εἰπῶ ἐγώ, τσοῖ λέει τὸ παιδί. Νὰ πᾶς νὰ εἰπεῖς τοῦ πατέρα σου νὰ πιάνει: τσοῖ δυὸ γκαμήλες καὶ τσοῖ δέρει, καὶ ὅποια μαζωθεῖ καὶ πᾶει νὰ κρυφεῖ κάτω ἀπὸ τὴν ἄλλη εἶν' ἡ τσοιούπρα, ἡ ἄλλη εἶν' ἡ μάννα. Ἐπιακαν κ' εἶδραν πρῶτα τὴ μιὰ τὴ γκαμήλα, ἴτσιου νὰ ταραχτεῖ, δέρουν καὶ τὴν ἄλλη κατόπι, χῶπ, χῶπ, χῶπ, νὰ κρυφεῖ ὀκκίτω ἀπὸ τὴ μάννα τῆς, κ' ἔτσι γλύτωσε ὁ βασιλιάς ἀπὸ τὸν πόλεμο. Στέκεται ὁ ἀντικρυνὸς βασιλιάς καὶ στέλλει πάλι τρεῖς μῆλα, τὰ ἴδια καὶ ἀπαράλλαχτα, ὅπως εἶταν τὸ ἕνα εἶταν καὶ τ' ἄλλα τὰ δυὸ, τὴν ἴδια μογοιά, κόκκινα καὶ τὰ τρεῖς στὶς ἴδιες μεριές. Καὶ παράγγειλε νὰ τοῦ γνωρίσουν ποιά εἶναι φτεσινοῦ, ποιά πεσινοῦ καὶ ποιά προπέρσινο. Μαζώθηκαν οἱ μπαζοβάνοι τοῦ ντουνιά, πουθενὰ νὰ καταλάβουν.